

HVVH-lezing op 29 augustus in de Bombardon over de aspecten van Joods leven in Roermond en Midden-Limburg van 1275 tot 2018

Op maandagavond 29 augustus organiseert Heemkundevereniging Heitse in De Bombardon een lezing over de aspecten van het Joods leven in Roermond en Midden-Limburg van 1275 tot 2018. Jurist, historicus en wetenschappelijk onderzoeker Hein van der Bruggen uit Roermond is deze keer te gast. Aanvang van de lezing 19.30 uur.

Wat was de betekenis van de katholieke omgeving voor de positie en status van de Joden in Roermond en Midden-Limburg? Meer dan vijftien jaar zocht Hein van der Bruggen naar het antwoord op die vraag. Uiteindelijk leidde dat tot een dissertatie waarop hij in oktober 2021 promoveerde. Zijn proefschrift kan dienen als een les uit het verleden. Het beschrijft in detail de aanwezigheid van Joden in de regio Roermond. Waar kwamen ze vandaan kwamen, hoe leefden ze en waarom ze werden vervolgd. „Wat is er in die 750 jaar gebeurd? Juist in relatie tot de overheid. Wie was die overheid? En de relatie met de katholieke kerk. Daar is volgens de inleider heel veel over te zeggen. Schokkende dingen.”

De lezing van 29 augustus kort samengevat!

In Roermond en Midden-Limburg hebben nooit spectaculair veel Joden gewoond. Toch hebben de stad en haar omgeving al vroeg contacten met Joden gehad en zijn er Joodse inwoners geweest. De geschiedenis van hun verblijf tijdens de middeleeuwen en de vroegmoderne tijd is echter fragmentarisch. Er is wel sprake van een zekere continuïteit, zelfs in de periode van ruim twee eeuwen waarin het Joden verboden was in de stad te verblijven, anders dan tijdens een beperkt aantal uren. Pas na de komst van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden in 1815 kwamen er voor het eerst grotere groepen Joden voor langere tijd uiteindelijk zelfs definitief wonen.

De 19e eeuw is de eeuw van het opkomend nationalisme en het antisemitisme. Het anti-judaïsme van de Europese christelijke wereld ging, nadat de Joden tijdens de Franse Revolutie gelijke burgerrechten hadden verkregen, in veel landen over in een fellere vorm van Jodenhaat, antisemitisme. De katholieke kerk heeft daarbij een betreurenswaardige rol gespeeld. De Osservatore Romano, spreekbuis van het Vaticaan, schreef zelfs: 'Antisemitisme behoort de natuurlijke, gematigde, doordachte christelijke reactie tegen de Joodse overheersing te zijn'.

Dwaze rassentheorieën kwamen de religieuze afkeer- en haatgevoelens versterken. De opgeklopte nationalistische gevoelens in Europa hebben geleid tot de Eerste Wereldoorlog, De Tweede Wereldoorlog en de Shoah zijn daarvan de onvermijdelijke gevolgen geweest.

Hoe verging het de Joden in Roermond tijdens die ontwikkelingen van globaal anderhalve eeuw? We weten dat de Jodenvervolgung uiteindelijk 85 Roermondse Joden het leven heeft gekost, maar ook in andere gemeenten in Midden-Limburg waren er Joodse slachtoffers te betreuren.

De lezing op maandagavond 29 augustus in de Bombardon in Heythuysen is toegankelijk voor zowel leden als niet-leden van Heemkundevereniging Heythuysen. Voor niet leden geldt een entreprijs van 2,50 euro. Aanvang 19.30 uur – Einde 22.00 uur.